

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора Закладу вищої освіти
«Подільський державний університет»

Андрій ЗЕЛЕНСЬКИЙ

«28» травня 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи **ЧАЙКОВСЬКОГО Олега Валентиновича** «Економічні засади функціонування сільського туризму в умовах сталого розвитку регіону»

поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка**

ВИТЯГ

із протоколу міжкафедрального наукового семінару навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» від 26 травня 2026 року

ПРИСУТНІ:

1. ЯСІНЕЦЬКА Ірина Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи;
2. КОРЖЕНІВСЬКА Наталія Леонідівна, доктор економічних наук, професор, в.о директора навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів;
3. ЧИКУРКОВА Алла Дмитрівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування;
4. ЗАХОДИМ Марина Володимирівна, доктор економічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
5. ЦВІГУН Інна Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу;
6. ГАЙБУРА Юлія Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем;

7. ВОЛОЩУК Катерина Богданівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

8. МІСЮК Микола Васильович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

9. ВОЛОЩУК Юлія Олександрівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

10. РУДИК Володимир Касянович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем;

11. ЛАВРУК Віталій Валерійович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем;

12. ВОЛОЩУК Віталій Ростиславович, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування;

13. ДОБРОВОЛЬСЬКА Елла Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування;

14. НІСХОДОВСЬКА Олена Юріївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

15. САВИЦЬКА Світлана Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, заступник директора ННІБІФ з навчальної роботи;

16. БУРЛАКОВ Олександр Сергійович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу;

17. ФЕДОРЧУК Наталія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач аспірантури, докторантури;

18. ПОКОТИЛЬСЬКА Наталія Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування;

19. ФУГЕЛО Павліна Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем;

20. КОВАЛЬ Нонна Василівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

21. БАЛЛА Інна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу;

22. ГАВРИЛЮК Віта Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем;

23. ПЕЧЕНЮК Алла Петрівна, кандидат економічних наук, доцент, асистент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

24. **СТЕНДЕР** Світлана Василівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу;

25. **КОСОВИЧ** Ольга Вікторівна, асистент кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування;

Аспіранти:

ДУЖАК Владислав, аспірант 1-го року навчання за спеціальністю 051 Економіка;

КРИЖАНІВСЬКИЙ Володимир, аспірант 2-го року навчання за спеціальністю 051 Економіка;

НАДЮК Ігор, аспірант 2-го року навчання за спеціальністю 073 Менеджмент.

Кількість присутніх: 28 осіб, зокрема 11 докторів економічних наук, 13 кандидатів економічних наук.

Порядок денний:

Розгляд дисертаційної роботи аспіранта кафедри обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу **ЧАЙКОВСЬКОГО** Олега Валентиновича «Економічні засади функціонування сільського туризму в умовах сталого розвитку регіону» поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка, для надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів проведеного дослідження.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів закладу вищої освіти «Подільський державний університет». Тема дисертаційної роботи уточнена і затверджена вченою радою закладу вищої освіти «Подільський державний університет» від 26 березня 2026 року, протокол № 4. Науковий керівник – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу закладу вищої освіти «Подільський державний університет» **ЦВІГУН** Інна Анатоліївна.

СЛУХАЛИ: доповідь аспіранта кафедри обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу **ЧАЙКОВСЬКОГО** Олега Валентиновича про основні положення дисертаційної роботи на тему: «Економічні засади функціонування сільського туризму в умовах сталого розвитку регіону», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка. Науковий керівник **ЦВІГУН** Інна Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу закладу вищої освіти «Подільський державний університет».

За 20 хвилин доповідач виклав основні результати дисертаційного дослідження, обґрунтував актуальність теми дослідження, зазначив його мету та завдання, охарактеризував основні положення, що відображають наукову новизну одержаних результатів, розкрив їх практичну цінність.

По завершенню доповіді дисертанту були задані питання, на які здобувач дав ґрунтовні та правильні відповіді. Питання задавали:

РУДИК В.К., доктор економічних наук, професор

- У чому полягає авторський підхід до оцінювання економічного впливу сільського туризму на розвиток територіальних громад?

ВОЛОЩУК В.Р., доктор економічних наук, доцент

- Чому у дослідженні використано коефіцієнт локалізації туристичних витрат?

ПОКОТИЛЬСЬКА Н.В., кандидат економічних наук, доцент

- У чому полягає наукова новизна запропонованої моделі оцінювання інтегрованого економічного ефекту?

ЯСІНЕЦЬКА І.А., доктор економічних наук, професор

- Яке значення у роботі має запропонована система «Єдиного квитка»?

КОРЖЕНІВСЬКА Н.Л., доктор економічних наук, професор

- Яким чином цифровізація впливає на розвиток туристичних дестинацій?

ЧИКУРКОВА А.Д., доктор економічних наук, професор

- У чому полягає практичне значення результатів дослідження?

ГАЙУРА Ю.А., кандидат економічних наук, доцент

- Чому для дослідження було обрано саме Хмельницьку область?

ВОЛОЩУК Ю.О., доктор економічних наук, професор

- Які основні структурні проблеми розвитку сільського туризму виявлено у дослідженні?

ГАВРИЛЮК В.М., кандидат економічних наук, доцент

- Яким чином воєнний стан вплинув на розвиток сільського туризму?

ФУГЕЛО П.М., кандидат економічних наук, доцент

- У чому полягає значення проекту Camino Podolico для розвитку регіонального туризму?

ЛАВРУК В.Р., доктор економічних наук, професор

- Чому у роботі значна увага приділена smart tourism та цифровим сервісам?

ЗАХОДИМ М.В., доктор економічних наук, професор

- Які перспективи розвитку сільського туризму у післявоєнний період?

Виступи присутніх.

В обговоренні дисертаційної роботи взяли участь:

- **рецензент, кандидат економічних наук, доцент ЧОРНОБАЙ Лариса Михайлівна**, відзначила актуальність теми дисертаційного дослідження, наголосивши, що розвиток сільського туризму є важливим чинником соціально-економічного розвитку сільських територій. Зазначила, що сільський зелений туризм сприяє активізації підприємницької діяльності, створенню додаткових джерел доходів для сільського населення, підвищенню рівня зайнятості та якості життя в цілому. Водночас його функціонування на основі використання природного, історико-культурного та рекреаційного потенціалу сільських територій забезпечує збереження та відтворення місцевих ресурсів, сприяє підтриманню екологічної рівноваги та реалізації принципів сталого розвитку. І це дослідження автора є актуальним і важливим з наукової та практичної точок зору.

Теоретичні положення, висновки та практичні рекомендації, викладені у дисертації, є науково обґрунтованими та достовірними і базуються на застосуванні загальнонаукових методів пізнання та спеціальних прийомів наукових досліджень, законодавчих актів та нормативних матеріалів, наукових праць провідних вітчизняних і зарубіжних науковців, статистичних даних Державної служби статистики України тощо.

Були висловлені деякі дискусійні положення дисертації, які не знижують теоретичну і прикладну значимість отриманих наукових результатів виконаного дослідження. Наукові положення подані відповідно до встановлених вимог, а структурні складники наукової новизни повною мірою відображають обраний напрям дослідження.

- **рецензент, кандидат економічних наук, доцент ПЕЧЕНЮК Алла Петрівна**, наголосила, що в сучасних умовах розвитку сільських територій особливої значущості набуває ефективне використання їхнього рекреаційного потенціалу як важливого чинника соціально-економічного зростання. Підкреслила, що формування та реалізація організаційно-економічних механізмів розвитку сільського туризму потребують урахування регіональної специфіки, наявного ресурсного потенціалу, викликів воєнного стану та сучасних тенденцій цифрової трансформації економіки. Відзначила актуальність теми дисертаційного дослідження, яка зумовлена необхідністю удосконалення теоретико-методологічних засад функціонування сільського туризму, розроблення науково-методичних підходів до оцінювання ефективності його розвитку в умовах макроекономічної нестабільності, а також формування дієвих механізмів взаємодії між суб'єктами господарювання та територіальними громадами з метою забезпечення сталого розвитку сільських територій.

Зазначила, що інформаційна та емпірична база дисертаційного дослідження є достатньою, достовірною та репрезентативною для досягнення поставленої мети й вирішення визначених наукових завдань. Дослідження ґрунтується на

використанні офіційних статистичних даних, матеріалів профільних державних установ і міжнародних організацій, а також значного масиву первинної інформації, зібраної та систематизованої автором, що забезпечує обґрунтованість отриманих результатів і сформульованих висновків.

Високо оцінила науковий рівень, теоретичну та практичну значущість дисертаційного дослідження Олега Валентиновича, а також обґрунтованість отриманих результатів і сформульованих висновків, та висловила окремі зауваження, побажання та дискусійні положення, які не знижують загальної позитивної оцінки роботи, проте можуть бути предметом подальшого наукового обговорення та врахування в подальших дослідженнях автора.

- **науковий керівник, доктор економічних наук, професор ЦВІГУН Інна Анатоліївна**, яка відзначила що дисертаційна робота Чайковського Олега Валентиновича присвячена вивченню і реалізації важливого науково – практичного завдання, а саме, підвищення економічної ефективності функціонування сільського туризму, цифровізації туристичних послуг, формування адаптаційної стійкості територіальних громад та впровадження інструментів смарт-спеціалізації в систему регіонального розвитку.

Підкреслила, що особливої уваги заслуговує запропонована дисертантом стратегічна матриця смарт-спеціалізації територіальних громад Хмельницької області, яка побудована на результатах інтегрального оцінювання резильєнтності та кластеризації громад. На цій основі сформовано диференційовані сценарії розвитку сільського туризму для громад із високим, середнім та критичним рівнем стійкості, що забезпечує підвищення ефективності стратегічного управління туристичним сектором.

Представлені в дисертаційній роботі наукові результати знайшли відображення у відповідних наукових публікаціях: опубліковано 13 наукових праць, які повною мірою відображають основні результати дослідження. Серед них: 1 стаття у науковому виданні, що індексується у міжнародних наукометричних базах Web of Science, 4 статті у наукових фахових виданнях України (Категорія Б), 1 стаття у періодичних виданнях держав Організації економічного співробітництва та розвитку та/або ЄС, а також 7 публікацій апробаційного характеру у збірниках матеріалів міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій.

- з оцінкою дисертаційної роботи також виступили присутні на засіданні міжкафедрального наукового семінару доктор економічних наук, професор **КОРЖЕНІВСЬКА Наталія Леонідівна**; доктор економічних наук, професор **ЧИКУРКОВА Алла Дмитрівна**, доктор економічних наук, професор **ВОЛОЩУК Катерина Богданівна**, доктор економічних наук, професор **РУДИК Володимир Касянович**, доктор економічних наук,

професор **ВОЛОЩУК Юлія Олександрівна**, доктор економічних наук, професор **ЗАХОДИМ Марина Володимирівна**, доктор економічних наук, доцент **ВОЛОЩУК Віталій Ростиславович**, які відзначили актуальність теми, наукову новизну і практичне значення основних результатів та висновків дисертації, особистий внесок здобувача, практичне застосування та впровадження одержаних результатів. Загальна характеристика дисертації – позитивна. У ході обговорення дисертаційної роботи до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

УХВАЛИЛИ: заслухавши та обговоривши доповідь **ЧАЙКОВСЬКОГО** Олега Валентиновича, а також враховуючі результати попередньої експертизи представленої дисертації на міжкафедральному науковому семінарі, прийнято наступний висновок дисертаційної роботи на тему «Економічні засади функціонування сільського туризму в умовах сталого розвитку регіону»:

1. Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт Університету.

В умовах структурних трансформацій економіки, посилення міжрегіональної конкуренції, воєнних викликів та зростання ролі локальних форм господарювання сільський туризм набуває важливого значення як інструмент активізації економічної діяльності, диверсифікації доходів населення та підвищення рівня соціально-економічної стійкості територіальних громад. Особливої актуальності розвиток сільського туризму набуває в умовах воєнних та післявоєнних процеси розвитку та відновлення, коли зростає потреба у відновленні соціально-економічного потенціалу сільських територій, диверсифікації джерел зайнятості населення та активізації місцевої економічної діяльності. За таких умов сільський туризм виступає важливим чинником сталого розвитку територіальних громад, сприяє ефективному використанню природно-ресурсного та культурно-історичного потенціалу сільської місцевості, стимулює розвиток малого підприємництва, створення нових робочих місць і підвищення рівня добробуту населення.

Водночас сільський туризм є дієвим інструментом збереження національних традицій, культурної спадщини та місцевої ідентичності, що набуває особливого значення в умовах сучасних суспільних викликів. Його розвиток сприяє зміцненню конкурентоспроможності сільських територій, залученню інвестиційних ресурсів, розширенню спектра туристичних послуг та формуванню позитивного іміджу регіонів.

У зв'язку з цим дослідження теоретичних засад, організаційно-економічних механізмів і перспектив розвитку сільського туризму є важливим науковим і

практичним завданням, спрямованим на забезпечення сталого розвитку сільських територій та підвищення їх соціально-економічної ефективності.

Метою дисертаційного дослідження є розвиток теоретико-методичних засад функціонування сільського туризму та обґрунтування практичних рекомендацій щодо підвищення його економічної ефективності в умовах сталого розвитку регіону на основі цифровізації туристичних послуг, капіталізації ресурсного потенціалу територій та зміцнення економічної стійкості територіальних громад.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені такі *завдання*:

- узагальнити теоретичні підходи до визначення економічної сутності сільського туризму та обґрунтувати його роль у забезпеченні сталого розвитку й економічної стійкості територіальних громад;
- дослідити теоретико-методичні засади сталого розвитку сільських територій та визначити економічні, екологічні й соціальні чинники функціонування сільського туризму в умовах сучасних трансформаційних процесів;
- проаналізувати міжнародний досвід розвитку сільського туризму та обґрунтувати можливості адаптації ефективних зарубіжних практик до умов регіонального розвитку України;
- оцінити ресурсний потенціал Хмельницької області для розвитку сільського туризму та визначити напрями його економічної капіталізації в умовах цифрової трансформації та воєнних викликів;
- дослідити динаміку туристичних потоків, особливості функціонування суб'єктів сільського туризму та їх вплив на соціально-економічний розвиток територіальних громад і формування місцевих бюджетів;
- розробити методичний підхід до інтегрального оцінювання адаптаційної стійкості (резильєнтності) територіальних громад та здійснити їх кластеризацію за рівнем розвитку сільського туризму;
- удосконалити підходи до оцінювання економічної ефективності функціонування сільського туризму шляхом використання економіко-математичних методів, індексу декореляції туристичних потоків і фіскальних надходжень та економетричного моделювання;
- обґрунтувати інноваційні інструменти розвитку сільського туризму на основі цифровізації туристичних послуг, впровадження технологій smart tourism, GIS-моніторингу та інтегрованого цифрового туристичного простору;
- розробити стратегічну матрицю смарт-спеціалізації територіальних громад та сценарії розвитку сільського туризму в Хмельницькій області до 2030 року;
- здійснити прогнозування впливу розвитку сільського туризму на економічний розвиток регіону та обґрунтувати практичні рекомендації щодо

підвищення конкурентоспроможності, фінансової стійкості та інвестиційної привабливості територіальних громад.

Об'єктом дослідження є процеси функціонування та розвитку сільського туризму в системі сталого розвитку регіону

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, теоретико-методичних підходів та практичних механізмів забезпечення економічної ефективності, конкурентоспроможності та адаптаційної стійкості сільського туризму в умовах сталого розвитку регіону.

Методи дослідження: методи теоретичного узагальнення, системного аналізу, порівняння, наукової абстракції та структурно-логічного аналізу використовувались для дослідження теоретичних засад функціонування сільського туризму та його ролі у забезпеченні сталого розвитку регіону; економіко-статистичні методи, методи аналізу і синтезу, групування, порівняльного аналізу та елементи GIS-моніторингу застосовано при оцінюванні ресурсного потенціалу сільських територій, визначенні передумов розвитку сільського туризму та аналізі локальних економічних систем; методи економічного аналізу, статистичного узагальнення, економетричного моделювання та індексного аналізу використано для дослідження динаміки туристичних потоків, оцінювання економічної ефективності функціонування суб'єктів сільського туризму та визначення їх впливу на розвиток територіальних громад; індекс декореляції (Id) застосовано для оцінювання структурних диспропорцій між динамікою туристичних потоків та податковими надходженнями; методів сценарного аналізу, екстраполяції трендів та дисконтування грошових потоків із використанням показників чистої приведеної вартості (NPV) та індексу прибутковості (PI) здійснювалися із застосуванням при прогнозуванні перспектив розвитку сільського туризму та оцінювання ефективності реалізації стратегічних напрямів розвитку; методи системного підходу та моделювання інтегрованих туристичних сервісів використано для обґрунтування практичних рекомендацій щодо цифровізації туристичних послуг, функціонування системи «Єдиний квиток» та інтеграції локальних виробників у туристичну інфраструктуру.

2. Формулювання наукового завдання, нове розв'язання якого отримано в дисертації.

Представлена дисертація відзначається логічною структурою, цілісністю та глибиною опрацювання матеріалу. Здобувач самостійно визначив мету та завдання роботи, усі наукові положення, висновки та рекомендації, що виносяться на захист, є особистим здобутком автора.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у вирішенні актуального науково-прикладного завдання – у розвитку теоретико-методичних

засад та розробленні практичних рекомендацій щодо забезпечення економічної ефективності функціонування сільського туризму в умовах сталого розвитку регіону

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

Дисертантом розроблено методичний підхід до інтегрального оцінювання адаптаційної стійкості (резильєнтності) сільських туристичних дестинацій, який базується на системі взаємопов'язаних економічних, туристичних, інституційних, інфраструктурних та цифрових індикаторів; запропоновано індекс дезкореляції туристичних потоків та фіскальних надходжень (Id), який дає змогу кількісно оцінювати розрив між динамікою туристичної активності та бюджетними результатами функціонування туристичних дестинацій; розроблено стратегічну матрицю смарт-спеціалізації та селективних дорожніх карт розвитку сільського туризму для територіальних громад Хмельницької області.

Найбільш вагомими науковими результатами, що становлять особистий здобуток здобувача, полягають у наступному:

удосконалено:

- методичний підхід до оцінювання економічної ефективності функціонування сільського туризму шляхом включення коефіцієнта утримання туриста (L), який характеризує здатність територіальної громади не лише залучати туристів, а й забезпечувати їх триваліше перебування, споживання локальних послуг та формування доданої вартості всередині громади;

- економетричний інструментарій оцінювання фіскальної ефективності туристичних дестинацій на основі моделі залежності бюджетних надходжень від туристичного потоку, коефіцієнта утримання туриста та рівня тінзації туристичного ринку;

- науково-методичні підходи до формування інтегрованого цифрового туристичного простору територіальної громади, які передбачають поєднання GIS-моніторингу, цифрових платформ, електронних сервісів, QR-навігації та механізмів координації туристичних потоків у межах єдиного інформаційного середовища;

- підходи до оцінювання енергоресурсного потенціалу сільських територій через запропонований алгоритм EOEP, який інтегрує енергетичні, екологічні та економічні параметри розвитку громади.

набули подальшого розвитку:

- теоретичні положення щодо ролі сільського туризму як інструменту забезпечення економічної стійкості територіальних громад в умовах воєнних викликів та структурних трансформацій регіональної економіки. Доведено, що сільський туризм може виконувати функцію локального стабілізатора економічної

активності, диверсифікації доходів населення та підтримки малого підприємництва;

– підходи до обґрунтування конкурентоспроможності сільських територій на основі поєднання принципів сталого розвитку, цифровізації туристичних послуг, екологічно орієнтованого використання ресурсного потенціалу та кластерної взаємодії суб'єктів локальної економіки;

– методичні підходи до сценарного прогнозування розвитку сільського туризму на регіональному рівні, які базуються на поєднанні кластеризації територіальних громад, принципів смарт-спеціалізації, прогнозування туристичного збору та оцінювання мультиплікативного впливу туристичної діяльності на економіку регіону;

– практичні рекомендації щодо впровадження інструментів smart tourism, Smart Village, інтегрованих цифрових туристичних продуктів та кластерної організації туристичної діяльності як чинників підвищення фінансової стійкості, інвестиційної привабливості та довгострокової конкурентоспроможності територіальних громад.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані за результатами дисертаційного дослідження, характеризуються належним рівнем обґрунтованості та достовірності. Теоретико-методологічну основу дослідження становлять фундаментальні положення економічної науки, а також наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, присвячені проблемам розвитку сільського туризму, дослідженню його ролі у забезпеченні соціально-економічного розвитку територій, підвищенні конкурентоспроможності регіонів, зміцненні економічної стійкості територіальних громад та активізації місцевого економічного розвитку. Отримані результати ґрунтуються на застосуванні сучасних загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, що забезпечує їх наукову обґрунтованість, логічну послідовність і практичну значущість.

5. Рівень теоретичної підготовки здобувача, його особистий внесок у розв'язання конкретного наукового завдання. Рівень обізнаності здобувача з результатами наукових досліджень інших учених.

Дисертаційна робота виконана Чайковським Олегом Валентиновичем повністю самостійно. Усі наукові положення, висновки та рекомендації, що виносяться на захист, є особистим здобутком автора.

Здобувач володіє сучасними методами наукового пізнання, вміє критично аналізувати великі масиви даних, генерувати оригінальні наукові ідеї та аргументовано відстоювати власну позицію. Здобувач виявив високий рівень ерудиції та всебічну обізнаність із сучасним станом розвитку економічної науки.

У дисертаційному дослідженні обґрунтовано інноваційні інструменти розвитку сільського туризму на основі цифровізації туристичних послуг, запропоновано концептуальну модель інтегрованого цифрового туристичного простору територіальної громади, яка поєднує GIS-моніторинг, цифрові платформи, QR-навігацію, механізми «Єдиного квитка» та інструменти координації туристичних потоків.

6. Наукове та практичне значення роботи.

Результати дослідження полягають у теоретичному обґрунтуванні та розробленні науково-практичних положень щодо підвищення рівня конкурентоспроможності та економічної стійкості сільських територій на основі цифровізації туристичних послуг, розвитку інтегрованих туристичних продуктів, кластерної організації туристичної діяльності та підвищення рівня капіталізації ресурсного потенціалу територій.

Отримані результати підтверджують висунуту наукову гіпотезу та свідчать, що розвиток сільського туризму на основі принципів сталого розвитку, цифровізації, смарт-спеціалізації та підвищення адаптаційної стійкості територіальних громад є важливим чинником економічного зростання регіону, зміцнення фінансової самодостатності громад та підвищення конкурентоспроможності сільських територій в умовах сучасних викликів.

7. Використання результатів роботи.

Зазначені рекомендації використані в діяльності відділом культури, туризму, молоді та спорту Слобідсько-Кульчієвецької сільської ради Кам'янець-Подільського району (довідка від 10.01.2026, № 131); відділом освіти, культури, туризму, молоді та спорту Орининської сільської ради Кам'янець-Подільського району (довідка від 24.04.2026 № 28); Жванецькою сільською радою Кам'янець-Подільського району (довідка від 09.04.2026 р. №87); Кам'янець-Подільською районною радою Хмельницької області (довідка від 09.04.2026 р. №68/01-27), навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» (кафедра публічного управління, менеджменту та інклюзивної економіки імені В. Слободяна) (довідка від 03.04.2026 р. №244).

8. Повнота викладу матеріалів дисертації у публікаціях та особистий внесок здобувача в публікації, виконані у співавторстві.

Дисертаційна робота є самостійно виконаною науковою працею, у якій висновки, рекомендації та положення наукової новизни одержані автором особисто. За результатами досліджень опубліковані такі наукові публікації:

Статті у наукових виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Web of Science

1. Ivanyshyn V., Bialkovska O., **Chaikovskiy O.**, Semenyshyna I. Assessment of reserved areas for sustainable ecotourism in Khmelnytskyi region, Ukraine. *Grassroots*

Journal of Natural Resources. 2022. Vol. 5. № 4. P. 52–65. DOI: 10.33002/nr2581.6853. ISSN:2581-6853. (Особистий внесок автора: проведено оцінку заповідних територій Хмельницької області та визначено їхній потенціал для розвитку сталого екотуризму).

Статті у періодичних виданнях держав Організації економічного співробітництва та розвитку та/або ЄС

2. Bialkovska O., **Chaikovskiy O.** Research on the improvement of rural resorts in Ukraine. *Turystyka I Rozwój Regionalny*. 2022. № 18. P. 15–22. DOI: <https://doi.org/10.22630/TIRR.2022.18.14>. (Особистий внесок автора: досліджено напрями вдосконалення функціонування сільських курортів в Україні та розроблено рекомендації щодо їхнього розвитку).

Статті у наукових фахових виданнях України:

3. Чайковська О. В., **Чайковський О. В.** The weekend tour as the prospective trend of rural development. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2024. № 42. С. 64–68. DOI: <https://doi.org/10.37406/2706-9052-2024-1.9>. (Особистий внесок автора: проведено вибірку турів Вихідного дня у Хмельницькій області).

4. Чайковська О. В., **Чайковський О. В.** Prospects for green pilgrimage in the Khmelnyskyi region: the role of digital technologies in the development of the comiuno podolico. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2025. № 4(45). С. 160–165. DOI: <https://doi.org/10.37406/2706-9052-2025-2.22>. (Особистий внесок автора: досліджено тури вихідного дня як перспективний напрям диверсифікації та розвитку сільських територій).

5. Цвігун І. А., **Чайковський О. В.** Економічне моделювання впливу якірних об'єктів на фіскальну ефективність сільського туризму в умовах тінізації ринку. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2026. № 29. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19970173>. (Особистий внесок автора: обґрунтовано можливості використання цифрових технологій у розвитку зеленого паломництва на Хмельниччині).

6. Цвігун І. А., **Чайковський О. В.** Оцінка економічної ефективності мультимодальних турпродуктів у фінансовій стратегії територіальних громад. *Агросвіт*. 2026. № 8. С. 110–115. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2026.8.110>. (Особистий внесок автора: розроблено методичний підхід до оцінки економічної ефективності мультимодальних турпродуктів для фінансових стратегій громад).

Матеріали науково-практичних конференцій:

7. **Chaikovskiy O.** The main forms of saving and rational use of fuel and energy resources. *Ефективне використання енергії: стан і перспективи* : зб. наук.

пр. II Всеукр. студент. наук.-практ. конф. (м. Кам'янець-Подільський, 11 листоп. 2022 р.). Кам'янець-Подільський, 2022. С. 236–238.

8. **Chaikovskiy O.** Development of rural tourism as a tool for ensuring sustainable development and enhancing the competitiveness of the national economy in the context of globalization. *Сучасні виклики та перспективи розвитку економіки, підприємництва та торгівлі* : матеріали Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Кам'янець-Подільський, 30 квіт. 2025 р.). Кам'янець-Подільський : Подільський державний університет, 2025. С. 246–250.

9. **Чайковський О. В.** Туризм як інструмент реабілітації та оздоровлення на прикладі Кам'янець-Подільського району. *Актуальні проблеми управління та адміністрування: теоретичні і практичні аспекти* : матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. науковців та здобувачів вищої освіти (м. Кам'янець-Подільський, 15 трав. 2025 р.). Кам'янець-Подільський : Подільський державний університет, 2025. С. 507–510.

10. **Чайковський О. В.** Digital transformation of educational services; new business models of higher education in the context of schooling virtualisation. *Освітній простір XXI ст.: виклики та перспективи* : зб. наук. праць I Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Кам'янець-Подільський, 23 квіт. 2025 р.). Кам'янець-Подільський : Подільський державний університет, 2025. С. 51–53.

11. **Chaikovskiy O.** Smart tourism and digitalization of tourist destinations in Kamianets-Podilskyi. *Інноваційний потенціал сучасної освіти та науки* : зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Кам'янець-Подільський, 11 квіт. 2025 р.). Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2025. С. 240–244.

12. **Chaikovskiy O.** Control and analytics in managing the sustainable development of rural tourism enterprises. *Актуальні проблеми бухгалтерського обліку, аналізу, контролю й оподаткування в Україні в контексті сучасних викликів глобалізації* : зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф. науковців та здобувачів вищої освіти (м. Кам'янець-Подільський, 6 листоп. 2025 р.) / за наук. ред. А. Івановської. Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2025. С. 229–232.

13. **Chaikovskiy O. V.** Rural tourism as a platform for the implementation and popularization of bioenergy and bioeconomy. *Альтернативні джерела енергії в контексті розвитку "зеленої" економіки* : матеріали IV Міжнар. круглого столу (м. Кам'янець-Подільський, 27 травня 2025 р.). Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2025. С. 16–18.

9. Апробація матеріалів дисертації.

Основні результати дослідження, висновки та пропозиції дисертації доповідалися, обговорювалися та одержали схвалення на 7 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема на: X Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми управління та

адміністрування: теоретичні і практичні аспекти» (м. Кам'янець-Подільський, 15 травня 2025 р.); X Міжнародній науково-практичній конференції науковців та здобувачів вищої освіти «Актуальні проблеми управління та адміністрування: теоретичні і практичні аспекти» (м. Кам'янець-Подільський, 15 трав. 2025 р.); X Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми бухгалтерського обліку, аналізу, контролю й оподаткування в Україні в контексті сучасних викликів глобалізації» (м. Кам'янець-Подільський, 6 листопада 2025 р.); II Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Інноваційний потенціал сучасної освіти та науки» (м. Кам'янець-Подільський, 11 квітня 2025 р.); I Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Освітній простір XXI століття: виклики та перспективи» (м. Кам'янець-Подільський, 23 квітня 2025 р.); Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Сучасні виклики та перспективи розвитку економіки, підприємництва та торгівлі» (м. Кам'янець-Подільський, 30 квітня 2025 р.); II Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Ефективне використання енергії: стан і перспективи» (м. Кам'янець-Подільський, 11 листопада 2022 р.). Приймав участь у практичних інвестиційних та галузевих форумах: Podillia Investment Summit (м. Кам'янець-Подільський, 03–04 жовтня 2025 р.); Форум регіональних лідерів Хмельниччини (м. Хмельницький, 24 вересня 2024 р.); II Інвестиційний форум у Староушицькій громаді (сmt Стара Ушиця, 29 серпня 2023 р.); Туристичний форум-ярмарок «Ринок крафтових продуктів: інструменти розвитку та просування» (м. Кам'янець-Подільський, 28 квітня 2023 р.); Спеціалізований тренінг «Подільська кухня як гастрономічний магніт» (м. Кам'янець-Подільський, 26 травня 2023 р.).

10. Оцінка мови і стилю дисертації.

Текст дисертації викладено державною мовою, логічно та послідовно. Застосована у роботі наукова термінологія є загальновизнаною. Спільне викладення результатів досліджень, нових наукових положень, висновків і рекомендацій чіткий і зрозумілий.

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності з галузі знань, з якої вона подається до захисту.

Мета, завдання, об'єкт, предмет і результати дисертаційної роботи ЧАЙКОВСЬКОГО Олега Валентиновича на тему: «Економічні засади функціонування сільського туризму в умовах сталого розвитку регіону» повністю відповідають напрямам досліджень спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

12. Дотримання нормативних вимог щодо оформлення дисертації.

Дисертація є завершеним і самостійним науковим дослідженням, результати якого мають цінність і наукове значення. Дисертація складається зі

вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 199 найменувань, 8 додатків. Загальний обсяг роботи становить 205 сторінок. Основний текст дисертації викладено на 162 сторінках та містить 44 таблиці, 22 рисунки. До додатків увійшли таблиці, рисунки, звіти про відвідування музеїв та довідки про впровадження результатів дисертаційного дослідження. За формальними ознаками робота відповідає чинним вимогам, які висуваються до оформлення дисертації Міністерством освіти і науки України.

13. Рекомендація дисертації до захисту.

З урахуванням зазначеного, на засіданні міжкафедрального наукового семінару ухвалили:

1. Визнати дисертаційну роботу **ЧАЙКОВСЬКОГО** Олега Валентиновича подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка завершеною науковою працею, у якій наведені практичні рекомендації щодо впровадження інструментів smart tourism, Smart Village, інтегрованих цифрових туристичних продуктів та кластерної організації туристичної діяльності як чинників підвищення фінансової стійкості, інвестиційної привабливості та довгострокової конкурентоспроможності територіальних громад.

Дисертаційна робота відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради закладу вищої, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету міністрів України №44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувача **ЧАЙКОВСЬКОГО** Олега Валентиновича заслухана дисертаційна робота рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді на здобуття доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

2. Пропонувати вченій раді Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» розглянути кандидатури членів разової спеціалізованої вченої ради, утвореної для прийняття до розгляду та проведення захисту дисертації **ЧАЙКОВСЬКОГО** Олега Валентиновича поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка:

- **КОРЖЕНІВСЬКУ** Наталію Леонідівну, доктора економічних наук, професора, в.о. директора навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів (голова спецради);

- **ЧОРНОБАЙ Ларису Михайлівну**, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування (рецензент);

- **ПЕЧЕНЮК Аллу Петрівну**, кандидата економічних наук, доцента, асистента кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (рецензент);

- **СТАВСЬКУ Юлію Вацлавівну**, доктора економічних наук, доцента, завідувач кафедри бізнесу та сфери обслуговування навчально-наукового інституту економіки та управління Вінницького національного аграрного університету (офіційний опонент).

- **ТРУСОВУ Наталю Вікторівну**, доктора економічних наук, професора, професора кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (офіційний опонент);

Результати відкритого голосування:

за – «25» (двадцять п'ять);

проти – «немає»;

утримався – «немає».

Рішення прийнято одногосно.

Головуюча на засіданні:

доктор економічних наук, професор,
в.о. завідувача кафедри економіки,
підприємництва, торгівлі
та біржової діяльності

Марина ЗАХОДИМ

Секретар:

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки,
підприємництва, торгівлі
та біржової діяльності

Олена НІСХОДОВСЬКА

«28» травня 2026 р.